

13. Искусство и культура

Umění a kultura

13.1. Театър Divadlo

актриса *ж.* herečka

актьор *м.* herec: **театрален, драматичен** ~ divadelní herec

антракт *м.* přestávka

артист *м.* umělec: **цирков** ~ cirkusový umělec; **оперен** ~ operní umělec

балерина *ж.* baletka

балет *м.* balet: **класически** ~ klasický balet

билет *м.* lístek: ~ **за театър** lístek do divadla

гардероб *м.* šatna

драма *ж.* drama

зала (за публиката в театър) *ж.* hlediště

изпълнител *м.* účinkující

завеса *ж.* opona: **спусна** ~та spustit oponu

комедия *ж.* komedie: **гръцка** ~ řecká komedie

костюм *м.* kostým

кулиси *ж. мн.* kulisy

марионетка *ж.* loutka

осветление *с.* světlo

пиеса *ж.* hra, divadelní hra

представление *с.* představení: **театрално** ~ divadelní představení; **любителско, детско** ~ ochotnické, dětské představení; **галапредставление** slavnostní představení
публика *ж.* obecnostvo

ред *м.* řada: **седя на първи** ~ sedět v první řadě

репетиция *ж.* zkouška: **генерална** ~ generální zkouška

ро́ля *ž.* úloha

седа́лка *ž.* sedadlo

спекта́къл *m.* představení: ~**ът няма да се състои́** představení se nekoná

сцена́ *ž.* jeviště

сцени́чен, -чна *adj.* scénický: ~ **ефект** scénický efekt

театра́л *m.* divadelník

теа́тър *m.* divadlo: **ку́клен** ~ loutkové divadlo; ~ **на открито́, ле́тен** ~ divadlo v přírodě; přírodní divadlo; **люби́телски** ~ ochotnické divadlo; **пъту́ващ** ~ zájezdové divadlo

фестива́л *m.* festival: **театра́лен** ~ divadelní festival

13.2. Ки́но, филм Kino, film

геро́й *m.* postava

дубла́ж *m.* dabing

екра́н (на кино) *m.* plátno: **фи́лмов** ~ filmové plátno

екшън *m.* akční film

зри́тел *m.* divák: **телевизио́нни ~и** televizní diváci; **ки́нозри́тели** filmoví diváci

игра́я, -еш *nedok.* hrát

ка́дър *m.* záběr

ка́мера *ž.* kamera: **фи́лмова** ~ filmová kamera

ка́са *ž.* pokladna

кинематогра́фия *ž.* kinematografie

кинематогра́фски *adj.* kinematografický

ки́но *s.* kino: **оти́вам на** ~ jít do kina: ~**актри́са** filmová herečka; ~**екра́н** filmové plátno; ~**звезда́** filmová hvězda; ~**зри́тели** *m. mn.* filmoví diváci; ~**изку́ство** *s.* filmové umění; ~**инду́стрия** filmový průmysl; ~**ка́мера** filmová kamera; ~ **режисьо́р** *m.* filmový režisér; ~**сало́н** *m.* kinosál; ~**студия́** *ž. mn.* filmové ateliéry

коме́дия *ž.* komedie

награ́да *ž.* cena

оператор *m.* kameraman

отличие *s.* cena

проектирам, -аш *nedok.* promítat, hrát film

проекция *ž.* projekce

режисюра *ž.* režie: ~ на драма režie dramatu; ~ на филм režie filmu

режисьор *m.* režisér: асистент~asistent režiséra

роля *ž.* role: играя главната ~ hrát hlavní roli

сериал *m.* seriál: сапунен ~ telenovela

сценарий *m.* scénář

сценарист *m.* scenárista

фестивал *m.* festival: филмов ~ filmový festival

филм *m.* film: анимационен ~ animovaný film; пълнометражен ~ celovečerní film;

късометражен ~ krátký film; ням ~ němý film; документален ~ dokument;

снимане на ~ natáčení; снімам ~ natáčet film; проектирам ~ promítat film;

в кината проектират, дават нов ~ v kinech běží nový film, hrají nový film

филмов, -ова *adj.* filmový: ~ова лента filmový pás; ~ова проекция filmové představení; ~ова продукция filmová produkce

хит *m.* hit

13.3. Литература Literatura

белетристика *ž.* beletrie

дневник *m.* deník: вода (си) ~ psát (si) deník

драма *ž.* drama

эпос *m.* epos

жанр *m.* žánr: епичен ~ epický žánr; лиричен ~ lyrický žánr; сатиричен ~ satirický žánr

заглавие *s.* titul

книга *ž.* kniha: забавна, поучителна, научна ~ zábavná, poučná, vědecká kniha

книжарница *ž.* knihkupectví

книжен, -жна *adj.* knižní

криминалe *s.* detektivka

легeнда *ž.* legenda

лyрика *ž.* lyrika: **любoвна** ~ milostná lyrika

литератyра *ž.* literatura: **дeтска** ~ dětská literatura; **худoжественa** ~ krásná literatura

литератyрен, -рна *adj.* literární: ~**рна творбa**, ~**рно произведeние**, ~**рно творчество** literární dílo, tvorba; ~**рна дeйност** literární činnost; ~**рна истoрия** literární historie; ~ **критик** literární kritik

литературовeд literární teoretik, vědec

литературoзнaние literární věda

заглавие *s.* titul

писател *m.* spisovatel

пйша, -еш *nedok.* psát: ~ **стихотворeния** psát verše

пoвeст *ž.* novela, povídka

пoeзия *ž.* poezie: **любoвна** ~ milostná poezie

пoeт *m.* básník

пoетичен, -чна *adj.* poetický

пpиказка *ž.* pohádka: **нарoдна** ~ lidová pohádka

пpoза *ž.* próza

пpазказ *m.* povídka

ромaн *m.* román: **биографичен** ~ životopisný román; **приключeнски** ~ dobrodružný román; ~ **в стихoве** veršovaný román

сбйрка *ž.* sbírka: **стихoсбйрка** básnická sbírka

стил *m.* sloh

стих *ž.* verš

стихотворeние *s.* báseň

четa *nedok.* číst: ~ **вeстник** číst si noviny; ~ **наглас** číst nahlas

читател *m.* čtenář

13.4. Изобразително изкуство Výtvarné umění

вернисаж *m.* vernisáž: **покана за** ~ pozvánka na vernisáž

галерия *ž.* galerie: **Национална** ~ Národní galerie

глина *ž.* hlína

графика *ž.* grafika

живопис *ž.* malba

изкуство *s.* umění: **народно** ~ lidové umění; **изобразително** ~ výtvarné umění

изложба *ž.* výstava: ~ **на модерното изкуство** výstava moderního umění,
организирам ~ uspořádat výstavu

имитация *ž.* napodobenina

картина *ž.* obraz: ~ **с маслени бои** olejomalba

контур *m.* obrys

моделирам, -аш *nedok.* modelovat

натюрморт *m.* zátiší

палитра *ž.* paleta

платно *s.* plátno

портрет *m.* portrét: ~ **в естествен ръст** portrét v životní velikosti

работилница *ž.* dílna

резбар *m.* řezbář

рисувам, -ваш *nedok.* kreslit: ~ **с бои** *nedok.* malovat

рисунка *ž.* kresba

скица *ž.* náčrt, nákres, skica

скулптор *m.* sochař

статив *m.* malířský stojan

статуя *ž.* socha: **антична** ~ antická socha

стенопис *m.* nástěnná malba

стъклопис *m.* malba na skle

украса *ž.* výzdoba: **стенна** ~ nástěnná výzdoba

фреска ž. freska

художник *m.* malíř: ~ с академично образование akademický malíř

художнически, -ска *adj.* malířský: ~ материали malířské, výtvarné potřeby, ~ска техника malířská technika

боја ž. barva: **акрилна** ~ akrylová barva, **маслена** ~ olejová barva, **темперна** ~ temperová barva, **водни** ~и vodové barvy

четка ž. štětec

щрих *m.* tah

13.5. Музика Hudba

ария ž. árie: **опера** ~ operní árie

барабан *m.* buben

барабанист *m.* bubeník

глас *m.* hlas: **дълбок** ~ hluboký hlas; **обработен** ~ vyškolený hlas; **повиша** ~ zvýšit hlas
диригент (на хор) *m.* sbormistr

звук *m.* zvuk

изпълнител *m.* interpret

инструмент *m.* nástroj: **ударни** ~и bicí nástroje; **музикални** ~и hudební nástroje;
струнни ~и smyčcové nástroje

китара ž. kytara: **акустична** ~ akustická kytara; **електрическа** ~ elektrická kytara

композирам, -раш *nedok.* skládat: ~ музика skládat hudbu

композитор *m.* skladatel

композиция ž. skladba: **музикална** ~ hudební skladba

концерт *m.* koncert: **организирам** ~ pořádat koncert; ~ за пиано klavírní koncert

концерт *m.* koncert: **устройвам, организирам** ~ pořádat koncert; **рок** ~ rockový koncert, ~ът е отменен koncert je zrušený

меломан *m.* milovník hudby

микрофон *m.* mikrofon

музика ž. hudba: **народна** ~ lidová hudba; **класическа** ~ vážná hudba; **църковна** ~ církevní hudba

музикален, -лна *adj.* hudební: ~ **инструмент** hudební nástroj; ~**лно училище**, ~ **лна школа** hudební škola; ~**лна дарба**, ~**лни заложби**, ~ **талант** hudební nadání, vlohy, talent; ~ **слух** hudební sluch; ~ **съпровод**, **акомпанимент** hudební doprovod

музикант *m.* hudebník

мюзикъл *m.* muzikál

но́та *ž.* nota

но́тен, -тна *adj.* notový

о́пера *ž.* opera

оперета *ž.* opereta

оркестър *m.* orchestr: **естраден** ~ estrádní orchestr; **джазов** ~ jazzový orchestr; **симфоничен** ~ symfonický orchestr

певец *m.* zpěvák; **о́перен** ~ operní zpěvák

пéвчески, -ска *adj.* pěvecký: ~ **хо́р** pěvecký sbor; ~**ско искусство** pěvecké umění; ~**ска техника** pěvecká technika

пéсен *ž.* píseň: **любо́вна** ~ milostná píseň

пиано *s.* klavír: **съпровод на** ~ klavírní doprovod; **сви́ря на** ~ hrát na piano

хо́р *m.* sbor: **пéвчески** ~ pěvecký sbor

цигула́р *m.* houslista

цигу́лка *ž.* housle: **сви́ря първа** ~ hrát první housle